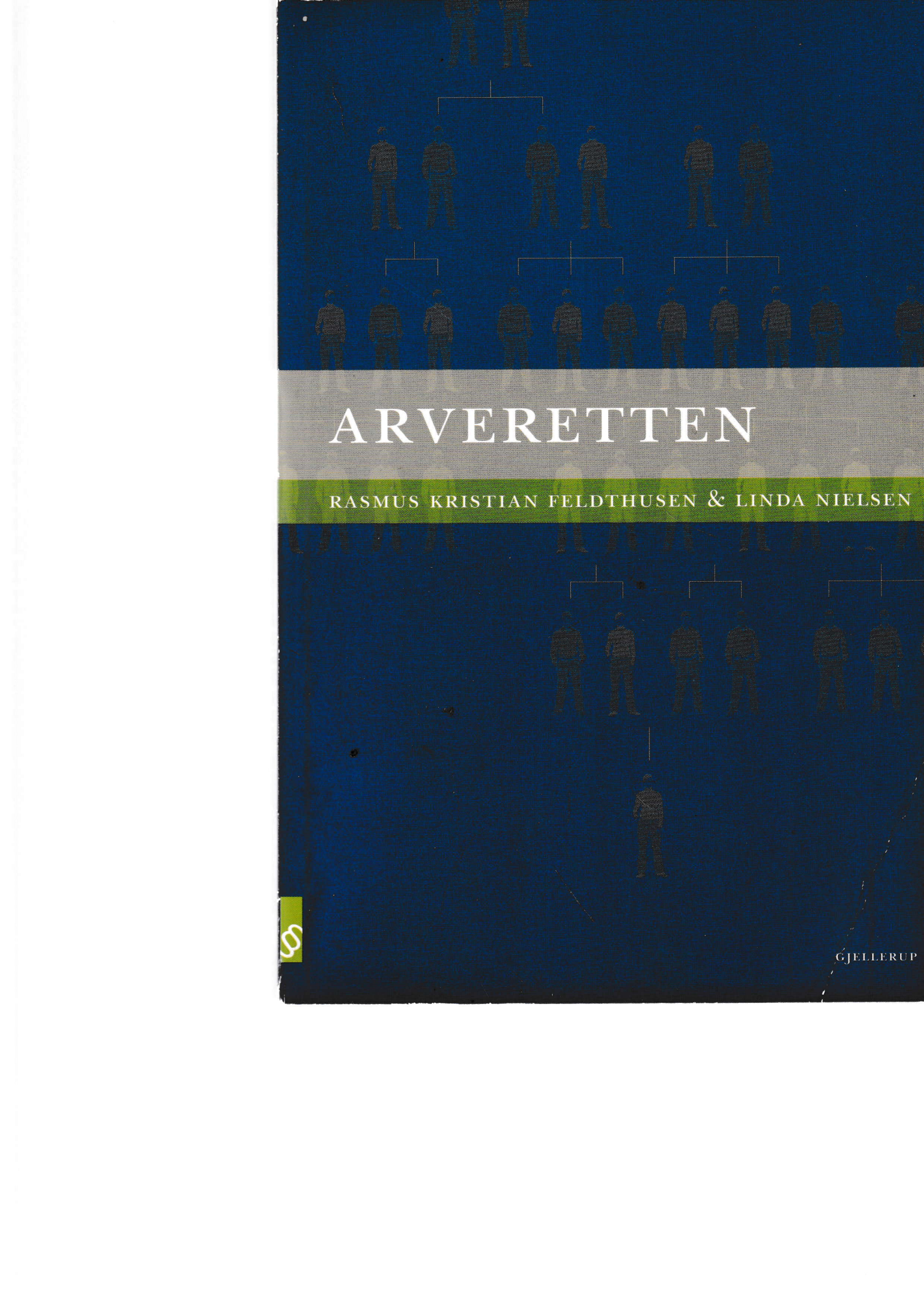

ARVERETTEN

RASMUS KRISTIAN FELDTHUSEN & LINDA NIELSEN

GJELLERUP

Arveretten

© Rasmus Kristian Feldthusen, Linda Nielsen og Gjellerup/Gads Forlag 2007

Omslag: Hald Engel

Sats og tryk: BookPartnerMedia

ISBN 13: 978-87-13-04951-6

1. udgave, 1. oplag

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner, der har indgået aftale med COPY-DAN, og kun inden for de i aftalen nævnte rammer. Det er tilladt at citere med kildeangivelse i anmeldelser.

www.gjellerup.dk

Indholdsfortegnelse

FORORD

Kapitel 1

Arverettens formål, genstand og indhold

1.1 Arverettens formål	13
1.2 Arverettens genstand	15
1.3 Arverettens indhold	17

DEL 1 Legal arv

Kapitel 2

Slægtsarv

2.1 Oversigt og retspolitik	25
2.2 Slægtskab og adoption	26
2.3 Arvedelingen	27
2.3.1 1. arveklasse – livsarvinger – børnelinien	27
2.3.2 2. arveklasse – forældrelinien	28
2.3.3 3. arveklasse – bedsteforældrelinien	28
2.3.4 Eksempler	29
2.4 Kvalitative regler for livsarvinger	30
2.5 Livsarvingers tvangsarv	32

Kapitel 3

Ægtefællers legale arveret

3.1 Indledning og oversigt	36
3.2 Betingelser	39
3.3 Arverettens genstand	40
3.3.1 Oversigt	41
3.3.2 Førstafødte ægtefælles fællesejaktiver	47
3.3.3 Længstlevende ægtefælles fællesejaktiver	49
3.3.4 Fuldstændigt særeje	50
3.4 Arvefordelingen – beregningseksempler	51
3.5 Suppleringsarv	54
3.5.1 Forsørgertabserstatning, livsforsikring og pension	54
3.5.2 § 15, stk. 2-rettigheder	56
3.6 Overtagelse efter vurdering	56

3.7	Ingen livsarvinger efter førstafdøde ægtefælle	59
3.8	Svogerskabsarv efter en længstlevende ægtefælle	60
3.8.1	Længstlevende eneste legale arving	61
3.8.2	Længstlevende benyttet sig af suppleringsarv	62
3.8.3	Længstlevende har overtaget det uskiftede bo	66

Kapitel 4

Uskiftet bo

4.1	Indledning	67
4.2	Betingelser	68
4.2.1	Formuefællesskab	68
4.2.2	Livsarvinger efter førstafdøde	69
4.2.3	Gældshæftelse og solvens	72
4.3	Formalia	74
4.4	Det uskiftede bos midler	75
4.5	Misbrug	77
4.5.1	Vederlagskrav	80
4.5.2	Omstødelse	82
4.6	Skifte af det uskiftede bo	84
4.6.1	Ophørsgrunde	85
4.6.2	Delingsregler	86
4.6.2.1	Skifte efter længstlevende ægtefælles død	86
4.6.2.2	Skifte i længstlevende ægtefælles levende live	87
4.6.2.3	Successivt skifte af uskiftet bo	87
4.6.2.4	Afkald på skifte af det uskiftede bo	89
4.7	Længstlevende ægtefælles rådighed ved død	89

Kapitel 5

Arvehenstand

5.1	Indledning	91
5.2	Betingelser	91
5.3	Varighed	93
5.4	Sikkerhedsstillelse	94
5.5	Overdragelse mv. af arvekrav	95
5.6	Udbetaling	95

DEL 2 Testamente

Kapitel 6

Grundlæggende om testamenter

6.1	Definition og begreber	99
-----	------------------------------	----

6.2	„Indbo-testamente“	100
6.3	Grænseområdet for testamenter	102
6.3.1	Dødsgaver mv.	102
6.3.2	Samejeoverenskomst og interessentskabskontrakt	102
6.3.3	Forsikring og pension	103
6.4	Generelle betingelser	104
6.4.1	Habilitet	104
6.4.2	Alderskravet	104
6.4.3	Evne til fornuftsmæssig råden	105
6.5	Oprettelse af testamente	106
6.5.1	Notartestamente	107
6.5.2	Vidnetestamente	109
6.5.3	Indbo-testamente	111
6.5.4	Nødtestamente	111
6.6	Tilbagekaldelse af testamente	112
6.7	Uigenkaldelighed	114
6.8	Ugyldighed og nullitet	115
6.8.1	Ugyldighedsvirkningen	115
6.8.2	Mangler ved viljeserklæring eller indhold	116
6.9	Delegation	119
6.10	Fortolkning	120
6.10.1	Forklarende fortolkning	121
6.10.2	Korrigerende fortolkning	123
6.10.3	Udfyldning	126
6.11	Permutation	128

Kapitel 7

Testationskompetence

7.1	Indledning	130
7.2	Friarv	133
7.3	Tvangsarv	135
7.3.1	Udvikling, baggrund og retspolitik	135
7.3.2	Kvantitativ tvangsarveret	138
7.3.3	Kvalitativ tvangsarveret	140
7.4	Uskiftet bo	142
7.5	Udvidelser af testationskompetence	142
7.5.1	Umyndiges arv	142
7.5.2	Tvangsarving ude af stand til fornuftsmæssig råden	143
7.5.3	Bestemmelse om arv og legats formueart	144
7.5.4	Båndlæggelse	145
7.5.5	Brugs-, rente- og indtægtsnydelser	146

Kapitel 8

Fælles og gensidige testamenter

8.1 Indledning	148
8.2 Udfyldningsregler	150
8.3 Ensidig tilbagekaldelse	151
8.4 Tilbagekaldelse på grund af andre omstændigheder. Bristede forudsætninger	154
8.5 Længstlevendes testationsret	155
8.6 Længstlevendes dispositionsadgang i levende live	157
8.6.1 Omstødelse	158
8.6.2 Anlæggelse af sag om omstødelse	160
8.6.3 Vederlag	160
8.6.4 Andre testatorer	161

Kapitel 9

Ugifte samlevende

9.1 Indledning, oversigt og retspolitik	162
9.2 Ingen legal arveret	164
9.3 Udvidet samlevertestamente	165
9.3.1 Betingelser	166
9.3.2 Retsvirkninger	168
9.3.3 Ugyldighed og bortfald	172
9.4 Kompensationskrav	174
9.5 Køberet	175
9.6 Pension og forsikring	176

DEL 3 Øvrige regler

Kapitel 10

Fælles regler om arv og testamente

10.1 Overlevelseskrevet	179
10.1.1 Fostre	179
10.1.2 Samtidige dødsfald	180
10.1.3 Udskudt arvefald	181
10.2 Dispositioner over arv	181
10.2.1 Forventet arv kan ikke overdrages	181
10.2.2 Afkald på arv	182
10.3 Arveforskuud	184
10.4 Bortfald af arveret	186
10.4.1 Forbrydelse af arveret	186
10.4.2 Separation, skilsmisse, samlivsophævelse	186

10.5 Arv til staten	187
---------------------------	-----

Kapitel 11

Skifte, boafgift og international arveret

11.1 Skifte	189
11.1.1 Skifteformer	189
11.1.2 Arveladers død skal bevises	191
11.1.3 Hvordan findes arvingerne?	191
11.1.4 Bestemmelsesret i boet mv.	192
11.2 Boafgift	192
11.3 International arveret	193

Kapitel 12

Livsgaver og dødsgaver

12.1 Livsgaver	196
12.2 Dødsgaver	197
12.3 Sædvanlige gaver	198
12.4 Retsvirkninger	198

Kapitel 13

Forsikring og pension

13.1 Indledning, oversigt og retspolitik	200
13.2 Begunstigelse	203
13.2.1 Formkrav	203
13.2.2 Fortolkning	204
13.3 Tvangsarvingernes mulighed for anfægtelse	207
13.4 Øvrige regler – underretningspligt mv.	210

Forkortelsesliste	211
-------------------------	-----

Lovregister	212
-------------------	-----

Domsregister	215
--------------------	-----

Stikordsregister	216
------------------------	-----

Forord

Formålet med denne bog er først og fremmest at tilvejebringe en ajourført lærebog til brug for undervisning i faget Arveret på Københavns Universitet.

Bogen er baseret på arvelovsreformen af 2007, hvorved arveloven på basis af arvelovsudvalgets betænkning 1473/2006 er revideret grundlæggende. Der er samtidig indført en række nye regler i forsikringsaftaleloven og pensionsopsparingsloven, som tillige har stor praktisk betydning.

Bogens gennemgang af de nye regler samt nogle praktisk forekommende problemstillinger bevirker, at den også vil være relevant for praktiserende jurister, herunder advokater, dommere, jurister i forsikringsselskaber, pengeinstitutter og andre, der beskæftiger sig med arveretlige problemstillinger.

Faget Arveret er placeret på jurastudiets 1. semester. I lyset heraf er der lagt vægt på at skabe et overblik over arveretten, herunder såvel den legale arveret som den testamentariske arveret.

Denne nye lærebog er udarbejdet af lektor i Skatteret, ph.d. Rasmus Kristian Feldthusen og professor i Familie- og Arveret, dr.jur. Linda Nielsen, således at Linda Nielsen har udarbejdet kapitlerne 1, 2 og 9-13, og Rasmus Kristian Feldthusen har udarbejdet kapitlerne 3-8.

Manuskriptet er renskrevet af kontorfuldmægtig Marianne Soucy og stud. jur. Thea Bang, der med hurtighed og akkuratez har bidraget til, at bogen har kunnet udkomme så hurtigt efter lovens vedtagelse i juni 2007.

Lovgivning, domspraksis samt litteratur er ajourført til 15. juni 2007.

Rasmus Kristian Feldthusen og Linda Nielsen

MED DEN NYE ARVELOVGIVNING (gældende fra 1. januar 2008) er der gennemført en markant styrkelse af den længstlevende ægtefælles retsstilling, herunder en forhøjelse af den legale arveret og en større frihed for arvelader til at disponere over formuen ved testamente. Tvangsarveretten for livsarvinger og ægtefælle er således beskåret markant. Herudover er der gennemført regler, hvorefter ugifte samlevende på en særlig nem måde kan oprette testamente om gensidig arveret – et udvidet samlevertestamente. Endelig er der foretaget væsentlige ændringer i forsikringsaftalelovens og pensionsopsparingslovens regler om indsættelse af begunstigede.

DENNE BOG er skrevet til brug for undervisningen i faget Arveret på Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet. Den omfatter en gennemgang af regler og praksis om arv, herunder de legale regler om arv til slægt og ægtefælle. Desuden behandles testamentsreglerne og reglerne om arv i forbindelse med forsikring og pension.

RASMUS KRISTIAN FELDTHUSEN ER PH.D. OG LEKTOR I SKATTERET VED KØBENHAVNS UNIVERSITET.

LINDA NIELSEN ER DR. JUR. OG PROFESSOR I FAMILIE- OG ARVRET VED KØBENHAVNS UNIVERSITET.

WWW.GJELLERUP.DK

SOM FØLGE AF BESKRIVELSEN af de nye regler efter arvelovsreformen vil bogen tillige være relevant for praktiserende jurister, herunder advokater, dommere og ansatte i statsforvaltningen, foruden ansatte i forsikrings-, pensions-, pengeinstitutbranchen mv., der beskæftiger sig med arveretlige spørgsmål.

9 788713 049516

ISBN: 978-87-13-04951-6